

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

CLASA PREGĂTITOARE

**Programa școlară
pentru disciplina**

ARTE VIZUALE ȘI LUCRU MANUAL

Proiect propus pentru dezbateri

Februarie 2012

Notă de prezentare

1. Locul disciplinelor Arte vizuale și Lucru manual în noul plan de învățământ

Trecerea la învățământul obligatoriu de 10 clase impune regândirea programelor școlare astfel încât acestea să asigure un fundament de cunoaștere care să permită atât o orientare către profesionalizarea timpurie cât și deschideri consistente către studiul aprofundat al unor domenii. Recomandările făcute de Parlamentul European (PE)¹ în *Cadrul de referință* scoate în evidență importanța focalizării pe competențele cheie, lăsând libertatea statelor membre de a implementa documentul în manieră proprie. În Legea educației naționale nr. 1/2011 este specificat acest aspect la art. 68, alin. (1), iar la alin. (4) se precizează: *Curriculumul pentru clasele pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor 8 competențe cheie.* Introducerea clasei pregătitoare, alături de clasa I și a II-a, în Ciclul achizițiilor fundamentale, a condus deci, la revizuirea planului cadru și implicit a programelor școlare.

În noul plan de învățământ, disciplina Arte vizuale și Lucru manual face parte din aria curriculară **Arte și tehnologii**. De-a lungul Ciclului achizițiilor fundamentale, se realizează o **abordare integrată** a conceptelor specifice celor două, în 1-2 ore pe săptămână, iar în Ciclul de dezvoltare (clasele a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a) fiecare disciplină continuă de sine stătător, cu 1 oră pe săptămână.

2. Coordonate ale schimbării

- **Ce predăm/învățăm/evaluăm?...și cum?...și, mai ales, de ce?**

Actualele programe de Arte vizuale și Lucru manual/Educație tehnologică propun un demers **centrat pe dezvoltarea gândirii**. Scopul curriculumului centrat pe dezvoltarea gândirii este *învățarea aprofundată*². Pentru o învățare de profunzime este necesară o schimbare de priorități în care dobândirea de cunoștințe de dragul informării trece pe locul secund. Pe primul loc se așază **conceptele-cheie** și instrumentele cu care elevii vor reuși să surprindă specificitatea fiecărui domeniu.

- **De ce Arte vizuale și nu Educație plastică?**

Domeniul artelor vizuale acoperă: pictură, desen, grafică, artă decorativă (tapiserie, scenografie, ceramică, vestimentație, design, arta bijuteriilor etc.), fotografie artistică, arta tiparului, sculptură, arhitectură, artă monumentală, artele spectacolului etc. Toate acestea sunt prezente în cotidian și omul contemporan se raportează la ele. Ocupându-ne doar de Educația plastică, nu am face altceva decât să limităm sfera preocupărilor și intereselor copiilor. În secolul pe care îl traversăm, aceștia sunt expuși unei multitudini de informații și influențe, cele mai multe venind pe cale vizuală. Cu cât ne ocupăm mai devreme de explorarea în adâncime a unor concepte-cheie specifice limbajului vizual, cu atât avem șanse mai mari ca elevii să facă alegeri pertinente și corecte. *Capacitatea de a comunica prin artă este ca antrenamentul sportiv – trebuie practicat constant pentru a realiza o formă bună.* Aceasta nu va înseamna însă, sub nicio formă, o încărcare informațională suplimentară.

- **De ce Lucru manual și nu Abilități practice?**

Sintagma „*hand made*” este prezentă aproape în toate culturile lumii, din cele mai vechi timpuri, și are *greutate* pentru că se referă atât produsul obținut cât și la atitudinea din spatele creării respectivului produs. Prin *reîntoarcerea* la Lucru manual dorim să mutăm accentul de pe însușirea diverselor tehnici și formarea unor abilități practice, pe formarea caracterului. Mulți specialiști din domeniu consideră că practicarea îndelungată a lucrărilor manuale este o adevărată școală de cultură morală. Mai pe scurt spus, nu e destul să știm să ne folosim mâinile, ci trebuie să putem face asta în mod responsabil și inteligent. Reprezentantii școlii Active spuneau că **folosirea inteligentă a mâinii este un lucru esențial pentru viață și dacă școala și viața se gândesc cu seriozitate să se apropie între ele, e necesar înainte de orice, ca ele să-și dea...mâna.**³ Copiii trebuie să învețe să rezolve probleme practice din viața de zi cu zi, dar să le și pese de felul în care o fac. Primul pas într-un astfel de demers este **trezirea interesului**. Interesul este pârghia care ridică munții și suscită efortul cel mai autentic și cel mai profund. Iar interesul se naște din sânul realității vizibile și palpabile. Așadar, ar trebui să creăm ocazii în care copiii să-și exercite acțiunea asupra realității, hrănindu-și experiența și curiozitatea din ea. Și când e

¹ RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC)

² Mihaela Singer, Enciclopedia educației, Sigma, 2007

³ A. Ferriere, *Școala activă*, EDP București, 1973, pag.78

momentul cel mai potrivit pentru a face asta, dacă nu în timpul alocat disciplinelor Arte vizuale și Lucru manual?

- **De ce împreună, Arte vizuale și Lucru manual?**

Așa cum spuneam, pentru Ciclul achizițiilor fundamentale (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a) actuala programă realizează o **abordare integrată** a conceptelor specifice domeniilor Arte vizuale și Lucru manual. De ce?

- Pentru că o *învățare holistică are mai multe șanse să fie interesantă pentru elevi și să promoveze un sens al controlului propriu asupra învățării.*
- Pentru că la vârsta pe care o avem în vedere, **lucrul manual și arta nu au valoare decât dacă sunt puse în slujba educării spiritului.**⁴
- Pentru că *Frumosul și Utilul* nu pot merge decât mână în mână. Într-o eră a imaginilor vizuale, în care industriile moderne produc milioane de obiecte, granițele domeniilor se deschid. Noi toți ne dorim produse:
  - care să vină în întâmpinarea intereselor și nevoilor pe care le avem;
  - care să aibă performanțe tehnice și grad de fiabilitate ridicat;
  - care să fie convenabile ca preț;
  - și nu în ultimul rând, care să respecte principii estetice, pe măsura gusturilor diverse.

Kitsch-ul, prezent la tot pasul în realitatea românească a fiecărei zile (începând cu produsele uzuale prezente pe tarabe și terminând cu lucrările de urbanism), ne arată cât suntem de deficitari în a face lucruri utile și frumoase în același timp.

- **Ce profil va avea elevul care parcurge un curriculum integrat, centrat pe dezvoltarea gândirii, la Arte vizuale și Lucru manual?**

- va sesiza că ideile/experiențele, emoțiile/sentimentele pot fi comunicate și artistic, prin intermediul limbajului vizual;
- va descoperi că *trăirea artistică* e personală: imaginile artistice nu au un singur înțeles și trezesc reacții diferite fiecărui privitor;
- va observa că prin intermediul artelor vizuale și al produselor *hand made* te poți adresa unui public cu nevoi și interese diferite;
- va descoperi etape în procesul de realizare a unui produs frumos și util deopotrivă;
- va reflecta asupra diversității comunicării artistice prin limbaj vizual, diferențind bunul gust de prostul gust.

3. Structura programei

Programa cuprinde:

- competențele generale, ce se urmăresc a fi formate de-a lungul celor trei ani (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a);
- competențele specifice, deduse din competențele generale, care se formează pe durata unui an școlar;
- exemple de activități de învățare;
- sugestii metodologice.

---

⁴ A. Ferriere, *Școala activă*, EDP București, 1973, pag. 81

Competențe generale

- 1. Receptarea unor mesaje artistice exprimate prin limbaj vizual, în contexte variate**
- 2. Exprimarea de idei/experiențe și emoții/sentimente prin modalități specifice artelor vizuale**
- 3. Crearea de obiecte practice și estetice folosind materiale, instrumente și tehnici specifice lucrului manual**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare pentru *Clasa pregătitoare*

1. Receptarea unor mesaje artistice exprimate prin limbaj vizual, în contexte variate

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<p><i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i></p>	<p><i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i></p>
<p>1.1. Identificarea unor mesaje simple, în contexte familiare, exprimate printr-o varietate de forme artistice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Participarea la expoziții cu fotografii personale pe diferite teme: <i>Familia mea, Prietenul meu...., În vacanță</i> etc. - oferirea de explicații simple, pe marginea acestora, în cadrul <i>Întâlnirii de dimineață</i> - Participarea la expoziții cu desene, picturi, modelaje – subiectele vor fi din universul familiar; oferirea de răspunsuri simple la întrebarea <i>Despre ce este vorba...?</i> - Vizionarea de scurte fragmente din filme pentru copii sau filme de desene animate; discuții despre mesajele transmise. - Realizarea de descrieri scurte ale persoanelor familiare, ale locurilor, ale lucrurilor și ale evenimentelor, oferind detalii suplimentare cu ajutorul imaginilor. - Povestirea unui eveniment sau a unui lanț scurt de evenimente personale, cu ajutorul desenului, picturii, modelajului etc. - Identificarea momentului dintr-o poveste, când se dă imaginea. - Realizarea de predicții despre titluri ale unor reproduceri (accesibile vârstei).
<p>1.2. Identificarea elementelor de limbaj plastic, în ipostaze familiare, în spațiul înconjurător.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Precizarea culorilor obiectelor din sala de clasă/de pe holurile școlii/din curtea școlii/din împrejurimile școlii. - Realizarea de corespondențe: culori din natură-culori ale obiectelor din mediul apropiat/familiar - ex. <i>Banca mea este albastră ca....marea</i> etc. - Realizarea de grafice în care să surprindă: <i>Culoarea preferată a colegilor din clasă, Culoarele preferate ale membrilor familiei</i> (frați, surori, mama, tata, bunicul, bunica etc.) - Expunerea de produse în cadrul Muzeelor tematice: <i>Muzeul unei culori; Muzeul unei frunze, flori</i> etc. (muzeu tematic=spațiu special amenajat, în care se expun produse 2D și 3D pe o temă anume; de ex. fiecare copil aduce un obiect de culoare galbenă pe care îl prezintă colegilor; obiectele tuturor copiilor expuse în spațiul respectiv timp de o săptămână formează <i>Muzeul culorii galben</i>) - Recunoașterea diferitelor tipuri de linii și puncte întâlnite în mediul familiar. - Recunoașterea formelor din natură.
<p>1.3. Manifestarea curiozității față de mesaje artistice transmise prin limbaj vizual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observarea modului diferit de ilustrare a aceluiași subiect- ex. <i>Autoportret</i> – prin desen, grafică, pictură, fotografie artistică, sculptură etc. - Participarea la manifestări artistice, expoziții ale colegilor mai mari din școală. - Vizitarea de muzee și expoziții de artă. - Vizionarea de fragmente din filme de desene animate, cu caracter educativ. - Vizionarea de spectacole de teatru și teatru de păpuși, adecvate vârstei.
<p>1.4. Sesizarea frumosului din cotidian.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Participarea la întâlniri cu meșteri populari și creații populare specifice zonei; povestiri despre tradiția în decorarea vaselor de ceramică, realizarea icoanelor pe lemn și sticlă, încondeierea ouălor, sculptură populară, încrustații în lemn, țesături și cusături etc.: ex. - <i>Puntea dintre generații</i> - Participarea la activități comune/ateliere de lucru, părinți-copii: ex. <i>Povești despre Andreescu, Luchian, Grigorescu</i> - răsfoire albume de artă; prezentare de colecții, organizare de expoziții cu obiecte care și-au modificat designul în timp: ex. <i>Ceasuri de ieri, de azi, de mâine; Cărți de ieri, de azi, de mâine</i> etc. - Decorarea sălii de clasă cu produse realizate în timpul activităților.

2. Exprimarea de idei/experiențe și emoții/sentimente prin modalități specifice artelor vizuale

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
2.1. Exprimarea liberă a ideilor/experiențelor și a emoțiilor/sentimentelor prin utilizarea de materiale, instrumente de lucru și tehnici simple.	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea unor materiale și instrumente folosite în comunicarea specifică artelor vizuale. - Exprimarea de mesaje orale simple despre: textura, culoarea, dimensiunea, forma, grosimea și utilitatea unor obiecte, strânse într-o colecție. - Identificarea unor tehnici de lucru și a unor instrumente folosite în artele vizuale, în zona geografică în care se află școala. - Observarea unui produs simplu și sesizarea cel puțin a unei etape din realizarea acestuia. - Exersarea de tehnici simple în aplicații: obținerea formelor spontane prin presarea hârtiei, dactilopictură, modelaj, amprentare, desen cu ceară, decolorare cu pic etc. - Realizarea unor aplicații/compoziții utilizând materiale diverse (materiale din natură, fotografii, pânză, lemn, hârtie cerată, tempera, plastilină etc.) - Realizarea unor compoziții simple, 2D și 3 D pe suporturi diferite: nisip, lemn, carton etc. și în contexte diferite: la muzeu, în fața unui monument, în excursie etc. - Formularea de întrebări și formularea de răspunsuri la întrebări simple (de ex. despre diferite planșe sau despre reproduceri de artă etc.)
2.2. Asocierea unor elemente simple de exprimare prin intermediul artelor vizuale, cu alte forme de exprimare: muzică, dans, literatură.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unor lucrări în care să se asocieze elemente de exprimare plastică, cu alte forme de exprimare artistică (ex.: ilustrarea unei povești cunoscute prin desen sau prin cântec, ilustrarea mișcării sugerate într-un tablou etc.) - Realizarea de scurte dramatizări (fragmente din povești). - Repovestirea cu ajutorul păpușilor pe băț, pe deget sau pe mână. - Realizarea unor lucrări în perechi/ grup, cu utilitate pentru toți membrii grupului: puzzle, alfabetar, cărți de joc, loto cu imagini etc. - Realizarea unor decoruri pentru diverse evenimente. - Punerea în scenă a serbărilor tematice specifice anotimpurilor.
2.3. Exprimarea adecvată a emoțiilor, în contexte variate.	<ul style="list-style-type: none"> - Expunerea lucrărilor în cadrul Muzeelor tematice organizate în sala de clasă sau școală și aprecierea lucrărilor proprii sau pe ale colegilor, pe baza unor criterii clare date. - Vizionarea de spectacole de teatru și teatru de păpuși, adecvate vârstei.

3. Crearea de obiecte practice și estetice folosind materiale, instrumente și tehnici specifice lucrului manual

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
3.1. Identificarea unor caracteristici/proprietăți simple ale materialelor și instrumentelor întâlnite în mediul familiar.	<ul style="list-style-type: none"> - Gruparea materialelor după criterii date: jocul <i>Cenușăreasa</i> (ex: <i>Ajut-o pe Cenușăreasa să pună în coșulețe diferite, materiale de același fel; Grupează materialele care pot fi tăiate cu foarfecele; Grupează materialele roșii; Grupează materialele care se pot rupe, care sunt transparente... etc.</i>) - Enumerarea unor caracteristici observabile ale materialelor și instrumentelor întâlnite în mediul familiar: ex. jocul <i>Eu spun ceva, tu spui altceva despre creioanele tale, uniformă ta, penarul tău... etc.</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - Sortarea materialelor de lucru și a instrumentelor în funcție de proprietăți/utilizări etc.; depozitarea în spații special amenajate-ex. colțul de ARTĂ; etichetarea lor - „<i>Borcanul cu pietricele</i>”, „<i>Gălețușa cu scoici</i>”, „<i>Coșulețul cu fire</i>”, „<i>Cutie cu ghinde</i>” etc. - Observarea unor proprietăți simple ale materialelor, prin experimentare (reacția hârtiei în contact cu apa - <i>Nuferi din hârtie</i>, rezistența la lovire - <i>Ciocănitarea</i>, îndoire - <i>Barca din hârtie</i>, tăiere - <i>La frizer</i>, proprietatea de a se lipi pe un suport - <i>Colaj În livadă</i> (cu hârtie, fire, crenguțe subțiri etc.)
3.2. Sesizarea transformării unui material, după intervenția asupra lui cu ajutorul unor instrumente, prin tehnici simple, alese de copii.	<ul style="list-style-type: none"> - Mototolirea, ruperea și tăierea hârtiei cu texturi diferite; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate. - Modelarea plastilinei, a pastei Fimo, a lutului, argilei etc.; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate. - Tăierea firelor și a materialului textil; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate. - Înșirarea mărgelilor; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate. - Lipirea diverselor materiale pe suporturi diferite; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate. - Identificarea unei operații simple la care a fost supus un material, prin comparare cu starea inițială a acestuia-jocul <i>Spune ce observi</i> (ex: hârtie - hârtie ruptă, hârtie-hârtie tăiată, hârtie mototolită, hârtie îndoită, hârtie lipită; fire lungi-fire scurte etc.) - Realizarea de predicții orale: <i>Ce crezi că s-ar întâmpla dacă...am tăia plastilina cu ciocanul? nu am înșira mărgelile pe ață, ci le-am lipi cu lipici?</i>
3.3. Realizarea de obiecte/lucrări/ construcții simple, pe baza interesului direct și a inițiativei spontane.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de construcții libere, spontane, atunci când li se pun la dispoziție materiale și instrumente diverse, într-un mini-atelier amenajat în sala de clasă sau în colțul de Artă. - Utilizarea unor tehnici simple de pliere, înșirare, răsucire, înnodare, șnuruire, lipire, rupere, tăiere, lipire, îmbinare etc. în grupuri mici, în funcție de nevoile/opțiunile copiilor.
3.4 Identificarea utilității obiectelor întâlnite în mediul apropiat.	<ul style="list-style-type: none"> - Formularea de întrebări și răspunsuri la întrebări despre utilitatea obiectelor întâlnite în mediul familiar: ex. <i>Ajut-o pe Furni să înțeleagă ...de ce avem nevoie de șireturi? De ce avem nevoie de fular și căciulă iarna? De ce avem nevoie de suporturi pentru creioane?</i> - Formularea de predicții orale: <i>Ce s-ar întâmpla dacă nu am avea linguri, furculițe, cuțițe, lingurițe?</i> - Participarea la concursuri în care sunt utilizate produse realizate de ei - ex: „<i>Cea mai rapidă bărcuță</i>”, „<i>La pescuit</i>” „<i>Cel mai rapid avion</i>”, „<i>Zmeul îndrăzneț</i>” etc. - Organizarea de jocuri cu produsele/construcțiile realizate: <i>Șotron</i>, <i>Țintar</i> etc.
3.5. Manifestarea interesului pentru lucrul manual.	<ul style="list-style-type: none"> - Participarea la întâlniri cu părinți, bunici, alți reprezentanți ai comunității; aceștia pot prezenta copiilor obiecte făcute de mână, care le sunt foarte dragi; le pot vorbi despre materialele și tehnicile prin care au fost făcute, despre semnificația lor. - Participarea la șezători în care au loc demonstrații practice ale unor meșteșuguri vechi: țesutul la război, tricotatul ciorapilor, torsul lânii, împletirea coșurilor, realizarea măturilor etc. - Participarea la ateliere de lucru comune părinți-copii, în care se demonstrează îndeletniciri casnice actuale: amenajarea mesei festive, ornarea platourilor, aranjamente florale, ornamente de iarnă, împodobirea bradului etc.

Sugestii metodologice

✓ **Argumente pentru schimbarea perspectivei**

Cercetările făcute de specialiști arată că în momentul în care primim un mesaj vizual și ne concentrăm să-l decodăm, antrenăm majoritatea zonelor sistemului nervos: ne punem întrebări, facem asociații, predicții, ne amintim de locuri sau de persoane dragi, simțim dorința de a vedea pe viu ceea ce a văzut și artistul (dacă e vorba de o operă de artă), dorim să comunicăm celor dragi emoțiile pe care le simțim etc. Deși este atât de importantă (și folosește unul dintre sistemele de simboluri umane fundamentale), comunicării prin intermediul artelor vizuale nu i s-a acordat atenția cuvenită în școala românească de-a lungul timpului. Poate că e momentul să o facem acum, mai ales după ce am fost *avertizați* că *trăim într-o civilizație a imaginii*.

Cu toții ne plângem de excesul de imagini vizuale care ne asaltează clipă de clipă, dar cât timp petrecem învățându-i pe copii să facă selecții și să descifreze încercările de manipulare?

Cu toții ne plângem de prostul gust care ne înconjoară, dar cât timp petrecem învățându-i pe copii să recunoască și să aprecieze frumosul?

Cu toții ne plângem că meseriașii au dispărut, dar cât timp petrecem pentru a împărtăși generațiilor viitoare meșteșugurile?

✓ **Unde ar trebui să ajungem prin noua perspectivă?**

Indiferent că vorbim despre un tablou, o sculptură, un vas de ceramică sau o fotografie artistică, ne propunem pe termen lung să-i învățăm pe copii să le privească potrivit funcțiilor pe care le au (practică, de comunicare, estetică) și să le analizeze din perspectivele:

- ❖ **Desenului** – adică observând proporții și detalii, limitele planurilor dar și structura compoziției;
- ❖ **Luminii și umbrei** – a relațiilor dintre planuri, așezate în ordinea importanței lor;
- ❖ **Culorii** – cu un puternic impact afectiv;
- ❖ **Materialului** – din care e realizată lucrarea;
- ❖ **Volumului** (dacă e cazul, ex. sculptura)

✓ **Cum ar trebui să procedăm?**

Cu pași mici, dar siguri, **cultivând spontaneitatea constructivă și creatoare a copilului, prin trezirea interesului și încurajarea inițiativei.**

Prin predarea integrată, profesorii ar trebui să renunțe la stilul de lucru fragmentat, în care cele două discipline se desfășoară una după alta, cu distincții clare între ele și să adopte o temă/subiect interesant, dorit/propus de elevi, care șterge granița dintre cele două discipline, organizând cunoașterea ca un tot unitar, încheșat.

Elevul trebuie să devină un "iubitor de frumos" pentru a putea *dialoga* cu arta. El trebuie să „observe și să-și pună întrebări pentru a înțelege” anumite mesaje. „A vedea” sau „a privi” opera de artă nu e de ajuns.

✓ **Ce conținuturi vom urmări în clasa pregătitoare?**

Culorile spectrului solar

**Culori calde; culori reci*

Pata de culoare: tehnici simple-tehnica presării, tehnica ștampilării, dactilopictura

Punctul și linia ca elemente decorative

Tehnica colajului

**Forme plane: pete spontane, pete dirijate; aranjamente realizate cu îndoituri, metoda inversării, transformarea unei forme prin decupare (mozaic din părți ale cercului)*

Tehnici simple: rupere, mototolire, tăiere, lipire, modelaj, înșirare, răsucire, **înnodare, *șnuruire*

**Forme spațiale (lungime, lățime, înălțime): construcții; forme spațiale foarte ușoare, din hârtie – tehnica Origami*

Exemple concrete de activități integrate

I. SUBIECTUL: Meșteșuguri populare

Ce urmărim? - competența specifică -	Cum procedăm?	Repere/resurse
1.1.	<p>✓ Vizionare de film „Turtița fermecată”</p> <p>✓ Discuții libere: <i>Ce imagini v-au impresionat? De ce?</i> (revenire la imaginile din film indicate de copii); <i>Ce amintiri vă trezesc aceste imagini?</i></p> <p>✓ Realizarea de descrieri scurte ale persoanelor familiare, ale locurilor, ale lucrurilor și ale evenimentelor din viața copiilor care au legătură cu imagini din film (bunici, covată, coacerea pâinii, cuptorul bunicilor, portul țărănesc de odinioară, tricotatul ciorapilor etc.)</p> <p>Notă: diferite imagini din film pot fi folosite ca puncte de plecare în abordarea unor teme variate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Meșteșuguri populare 2.Povestea bobului de grâu 3.Motive tradiționale 	<p>http://www.trilulilu.ro/video-animatie/turtita-fermecata</p>
3.5.	<p>✓ Întâlnire cu bunici/reprezentanți ai comunității: prezentarea unor obiecte confecționate manual și utilizate în casele bătrânești pentru frământarea aluatului (covată, lingură de lemn, strachină de lut);</p> <p>✓ Observarea ornamentelor/motivelor populare desenate pe vase/linguri</p> <p>✓ Discuții despre materialele și tehnicile prin care au fost realizate, despre utilitatea acestor obiecte;</p>	<p>http://www.youtube.com/watch?v= UivJ3eEYwk http://www.youtube.com/watch?v=vZY5Z38-kBk</p>
2.1.	<p>✓ Modelarea unui vas (farfurie, strachină, cană) din plastilină, pastă Fimo, lut sau argilă; formularea de întrebări simple și răspunsuri despre cele observate (forme obținute, mărimi etc.).</p> <p>✓ Decorarea vaselor modelate cu puncte și linii utilizând tehnici simple: amprentarea cu diferite instrumente (pix, riglă, furculiță de plastic, cuțit de plastic etc.).</p>	
2.3.	<p>✓ Expunerea lucrărilor în cadrul Muzeului tematic „Vase din bucătăria bunicii”, organizat în sala de clasă sau pe holul școlii.</p> <p>✓ Aprecierea lucrărilor proprii sau pe ale colegilor, pe baza unor criterii clare date.</p>	<p>Muzeul tematic va fi completat pe parcursul săptămânii cu obiecte vechi, aduse de copii, realizate și din alte materiale (covată, linguri de lemn, sucitor, putinei, ceaun etc.)</p>

II. SUBIECTUL: Materiale de lucru din natură

Ce urmărim? - competența specifică -	Cum procedăm?	Repere/resurse
1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Identificarea, pe baza imaginii date, a momentului corespunzător din povestea „Turtița fermecată”. ✓ Discuții referitoare la modalitățile de exprimare a emoțiilor/sentimentelor și a poziției statice/dinamice, cu ajutorul elementelor de limbaj plastic (<i>Cum se simte turtița? Dar moșul? Ce vă face să credeți acest lucru? Ce mișcări face turtița? Dar moșul?</i>) 	http://www.trilulilu.ro/video-animatie/turtita-fermecata
2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Desenarea pe saci de rafie a chipului vesel/trist/gânditor/uimit (în funcție de starea pe care dorește să o exprime fiecare copil) ✓ Scurtă dramatizare – redarea mișcărilor turtiței (copiii folosesc sacii desenați drept recuzită) 	
3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sortarea unor materiale de lucru naturale (diferite semințe) în funcție de proprietăți –mărime, formă, culoare (Joc: <i>Ajut-o pe bunică să facă ordine pe raft!</i>) ✓ Depozitarea materialelor sortate în spațiul special amenajat (colțul de ARTĂ); etichetarea lor - „Castronul cu boabe de grâu”, „Strachina cu boabe de porumb”, „Săculețul cu boabe de orez” etc. ✓ Drept recompensă pentru sprijinul acordat, bunica invitată la activitate îi va învăța pe copii cum se frământă aluatul. ✓ Discuții despre caracteristicile/proprietățile făinii. 	 <p style="text-align: center;">Sortare Colțul de artă</p>
3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizarea de predicții orale: <i>Ce crezi că se întâmplă dacă amestecăm făina... cu sare?...cu apă? ...cu apă cu tempera?</i> ✓ Identificarea unei operații simple la care a fost supusă făina (amestecul cu apă și sare), prin comparare cu starea inițială a acesteia. ✓ Copiii primesc o turtiță din aluat pe care o modelează utilizând diferite instrumente alese de ei –sucitor, ciocan, cuțit de plastic, podul palmei, forme de plastic folosite pentru prăjituri etc. ✓ Observarea diferitelor forme obținute prin tehnici alese de copii, din cantități aprox. egale de aluat. 	

III. SUBIECTUL: „Lanul de grâu”- realizarea unei compoziții prin diferite tehnici

Ce urmărim? - competența specifică -	Cum procedăm?	Repere/resurse
1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Observarea formei spicelor de grâu naturale. ✓ Observarea modului diferit de ilustrare a aceluiași subiect „Lan de grâu” – prin desen, grafică, pictură, fotografie artistică. 	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Desen</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Fotografie</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Van Gogh</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>I. Andreescu</p> </div> </div>
2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizarea compoziției cu subiectul „Lanul de grâu”, din materiale și instrumente diverse (nisip, acuarele, pânză, spice de grâu, hârtie colorată, hârtie de mototolit etc.) ✓ Deschiderea unor centre de lucru în care se utilizează tehnici variate, în contexte diferite (curtea școlii, sala de clasă, holul școlii), în funcție de materialele folosite: <ul style="list-style-type: none"> - Dactilopictură, amprentare pe pânză; - Desen pe nisip; - Colaj; - Lucru cu materiale din natură <p>Copiii optează pentru participarea la unul dintre ateliere.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ La activitate participă cel puțin doi părinți sau voluntari pentru a sprijini profesorul. 	<div style="text-align: center;"> <p>Dactilopictură/amprentare</p> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Desen pe nisip</p> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <p style="text-align: center;">Lucru cu materiale din natură</p> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> </div>

IV. SUBIECTUL: Atelier de lucru cu spine de grâu

Ce urmărim? - competența specifică -	Cum procedăm?	Repere/resurse
3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizarea unei întâlniri cu părinți/ bunici/reprezentanți ai comunității; aceștia pot prezenta copiilor obiecte făcute de mână din paie de grâu, care le sunt foarte dragi (pălării, coșuri etc.); copiii formulează întrebări despre materialele și tehnicile prin care au fost făcute. ✓ Demonstrație practică a meșteșugului de împletire a paielor. 	
3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizarea de construcții/lucrări din spine de grâu cu instrumente diverse puse la dispoziție într-un mini-atelier amenajat în sala de clasă. ✓ Utilizarea unor tehnici simple de răsucire, înnodare, tăiere, lipire a spicelor de grâu (în grupuri mici, în funcție de nevoile/opțiunile copiilor). ✓ Sprijiniți de părinți/voluntari (copii mai mari, frați, surori) prezenți la activitate, copiii pot realiza coronițe din spine de grâu, lucrări 2D pentru completarea tablourilor pe pânză realizate anterior. 	
2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Expunerea lucrărilor realizate, a obiectelor confecționate din paie, în cadrul <i>Muzeului tematic al spicelor de grâu</i> organizat în sala de clasă și aprecierea lucrărilor proprii sau ale altora, pe baza unor criterii clare date. 	